

LIEUVIŲ IR ANGLŲ KALBŲ HOLISTINIŲ VEIKSMAŽODŽIŲ SEMANTINĖ ERDVĖ

Vitalija Špokienė

Straipsnio tikslas – pristatyti holistinių veiksmažodžių tipą bei konceptualiai palyginti holistinių veiksmažodžių klases anglų ir lietuvių kalbose. Holistinių veiksmažodžių klasė skiriasi nuo tradiciškai nagrinėjamų veiksmažodžių leksinių semantinių grupių, kadangi šios klases skyrimas yra paremtas kitais kriterijais. Holistiniai veiksmažodžiai skiriami remiantis ne vien pagal jų ekstralingvistinį, arba nekalbinį požymį (pavyzdžiui, mušimo, slinkties, emocijas reiškiantys veiksmažodžiai), tačiau ir pagal jų sintaksinio junglumo modelių panašumą bei kitas šiai klasei būdingas ypatybes. Pagrindinis semantinis klasės narius vienijantis elementas yra tas, kad šiai klasei priklausantys veiksmažodžiai sudaro objektines konstrukcijas žymintį tokias situacijas, kai veiksmas yra priskiriamas visam objektui – *apžiauti tvorą skalbiniais, iškljuoti sieną skelbimais, nudelioti stalą valgiais, užkamšyti plyšius vata* ir pan. Objekto visumos aprėpimas arba veiksmo pasiskirstymas visame objekte paviršiuje leidžia šio tipo veiksmažodžius vadinti graikų kalbos kilmės žodžiu 'holistinis' ('holos' – gr. 'visas'), o su jais sudaromas konstrukcijas holistinėmis konstrukcijomis. Šį terminą pirmą kartą pavartojo Anderson (1971), vėliau jį vartojo ir kiti kalbininkai – A. Drukteinis, 1986; B. Levin, 1993; E. A. Pimenov, 1995; U. Brinkman, 1997 ir kt.

Trumpa holistinių veiksmažodžių charakteristika. Holistiniai fizinį veiksmą žymintys veiksmažodžiai yra trivalenčiai kauzatyvai, aprašantys dengimo, apjuosimo ir pripildymo situacijas. Šių veiksmažodžių semantinių vaidmenų tinklelis yra toks: $V < \text{Agentas} - \text{Pacientas}/\text{Vieta} - \text{Priemonė}/\text{Kontentas}$. Sintaksinė šio semantinio modelio atitikties raiška: *Vyrai apdėjo duobę lentomis; Ona pripylė stiklinę sulčių*, kur Agentas – N_{nom} (vyrai, Ona), Pacientas/Vieta – N_{acc} (duobę, stiklinę) ir Priemonė/Kontentas – $N_{\text{inst/gen}}$ (lentomis, sulčių). Šiai veiksmažodžių klasei priklauso lietuvių kalbos veiksmažodžiai su priešdėliais *ap-, iš-, pri-, nu-, su-, už-*: *aptraukti (kailinius gelumbe), iškljuoti (sienas skelbimais), pririnkti (krėpšį obuoliu), nukarstyti (sienas rakandais), perlieti (artoją vandeniui), sujuosti (piršlį juosta), užtiesti (stalą staltiese)*. Objekto visumos aprėpimo reikšmės elementas glūdi visų šių veiksmažodžių semantinėje reikšmės struktūroje. Šie veiksmažodžiai žymi pasiektą rezultatą, veiksmo ribą. Holistiniai veiksmažodžiai sudaro opozicijas su neholistiniais pamatiniais veiksmažodžiais: *apdrėbti sienas moliu – drėbti molį ant sienų, pripilti stiklinę sulčių – pilti sultis į stiklinę, užtiesti stalą staltiese – tiesti staltiesę ant stalo*.

Pastaruoju metu kalbininkai gretindami skirtingų kalbų faktus lygina tų kalbų kognity-

vines sistemas. Kiekviena kalba pasižymi savitais universalių kategorijų raiškos būdais. Skirtingiems raiškos būdams analizuoti pasitelkiamos semantinio leksemos portreto (Apresjan), semantinės struktūros ('semantic frame') sąvokos (Fillmore). Semantinės struktūros arba semantiniai leksemų portretai padeda atskleisti vienai ar kitai kalbai būdingus informacijos perteikimo būdus. Tarkim, nagrinėjant veiksmažodžio semantinį turinį keliose kalbose gali paaiškėti, kad egzistuoja skirtingi informacijos apie veiksmą kodavimo būdai. Vienos kalbos dėl jų kalbos struktūros ypatybių daugiau informacijos apie veiksmą, jo atlikimo būdą sutalpinama pačioje veiksmažodinėje leksemoje, o kitose kalbose veiksmažodis perteikia tik esminę predikatinę informaciją, o papildoma informacija pateikiama už veiksmažodžio leksemos ribų – konstrukcijų, papildomų leksemų pagalba. Mūsų tikslas šiame straipsnyje – supažindinti su skirtingais būdais, kurių pagalba struktūrizuojama informacija apie sąvoką 'apinti objektą' lietuvių ir anglų kalbose.

Kaip ir kiekviename darbe, kurio tikslas kalbų gretinimas, teoriniu pagrindu tampa teiginys, kad kalbiniai reiškiniai turi būti gretinami keliais lygmenimis siekiant nustatyti jų panašumus ar skirtumus. Lyginant kalbas svarbu nustatyti atitikmenis pagal tam tikrą modelį, nes tokiu būdu galima apžvelgti priemones, kurių pagalba kalba fiksuoja vieną ar kitą sąvoką ar situaciją. Gretinamųjų kalbų atitikmenys paprastai klasifikuojami šiuose lygmenyse:

leksiniame

gramatiniame / sintaksiniam

semantiniame.

Leksinės analizės lygmenyje nagrinėjami leksiniai atitikmenys ir nustatomi leksiniai ekvivalentai. Anglų kalbos holistiniai veiksmažo-

džiai žymi dengimo, apsupimo, pripildymo situacijas – *to smear, cram, load, spray, surround, cover, fill, etc.* Abiejose kalbose egzistuoja veiksmažodžių grupės, laikytinos leksiniais ekvivalentais:

nubarstyti (grindis smiltimis) – *to sprinkle* (the floor with sand)

išpuošti (skrybėlę rožėmis) – *to embellish* (the hat with roses)

pikrauti (sunkvežimį maišų) – *to load* (the truck with sacks)

prigrūsti (lagaminą knygu) – *to cram* (the suitcase with books)

(iš)grįsti (kelią granito plokštėmis) – *to pave* (the way with slabs of granite)

(pa)barstyti (pyragaičius cukrumi) – *to sprinkle* (the cakes with sugar).

Šalia leksinių atitikmenų holistinių veiksmažodžių klasėje egzistuoja ir leksemų semantinio turinio neatitikimo atvejai. Vienu šio reiškinio pavyzdžiu galėtų būti taip vadinami aprašomieji veiksmažodžiai ('descriptive verbs', Snell-Hornby, 1985). Šie veiksmažodžiai vienoje leksemoje apjungia bazinę predikatinę informaciją ir aprašomąjį, modifikuojantį reikšmės elementą, reiškiamą dinaminio būdvardžiu arba prieveiksniu. Tarkim, veiksmažodis 'kėblinti' yra bazinės reikšmės semos 'eiti' ir aprašomojo reikšmės elemento, 'nerangiai, tingiai' junginys. Aprašomasis reikšmės elementas, be abejonės, yra ir kalbėtojo subjektyvaus požiūrio, vertinimo ar stiliaus išraiška. Lietuvių kalbos holistinių veiksmažodžių klasėje išsiskiria nedidelė pripildymo situaciją žyminčių aprašomųjų veiksmažodžių grupė. Tai veiksmažodžiai – *priekliukinti, prilašinti, privarvinti, prietekinti, pričiurškinti* (ąsotį alaus), kurių bazinė reikšmės sema – 'pripildyti skysčiu', o aprašomasis elementas – prikliukinti 'su garsu pripil-

ti', prilašinti, privarvinti 'po lašą prileisti', pritekinti 'pripilti srove ar lašais', pričiurškinti 'prileisti čiurkšle'. Snell-Hornby teigia, kad leksemų semantinio turinio neatitikimo problema iškyla tuomet, kai vienoje kalboje bazinis ir aprašomas reikšmės elementai telpa vienoje leksemoje, o kitoje kalboje aprašomasis elementas perkeliamas už veiksmožinės leksemos ribų: *prilašinti, privarvinti qsočj alaus – to fill a jug of beer by dripping.*

Kita grupė lietuvių kalbos holistinių veiksmožodžių, žyminčių talpyklos pripildymo situaciją, savo semantinėje erdvėje inkorporuoja ir veiksmo priemonę – *prisemti, prikošti, prisiruoti, prisijoti, pritaruoti, prikulti* ir pan. Vienais atvejais lietuvių kalbos veiksmožodžių atitikmenys priemonės semą žymi papildoma konstrukcija, *kaip prikošti (indą) – to fill (a vessel) through a strainer*, bet dažniausiai anglų kalbos atitikmenys – tai vardažodiniai vediniai, sudaromi konversijos būdu, kurių pamatinių daiktavardžių referentai – veiksmo atlikimo priemonės ar instrumentai. Pavyzdžiui, *pritaruoti lekštę sūrio (morkų) – to grate a plate of cheese (carrots); prisijoti dubenį miltų – to sieve a bowl of flour; prikulti maišą rugių – to thresh a sackful of rye* ir pan.

Lyginami lietuvių ir anglų kalbų holistinius veiksmožodžius pastebime, kad nemažą dalį anglų kalbos holistinių veiksmožodžių sudaro vardažodiniai vediniai – *to plaster, oil, ink, grease, nickel, asphalt, tar, wax, etc.* Šie veiksmožodžiai nusako situaciją, 'dengti tuo, kas pasakyta pamatiniu žodžiu', nes jų pamatiniais žodžiais yra medžiagų, produktų pavadinimai. Dėl savo kalbinės struktūros ypatybių anglų kalba leidžia gana laisvai ir produktyviai vartoti tokias konversijos būdu sudarytas veiksmožodžio formas. Kaip pastebi Clark ir Clark (1979),

vieni tokie vardažodiniai vediniai yra tvirtai įsigalėję anglų kalbos leksikone, kiti – sudaromi tam tikram kontekstui siekiant kalbos išraiškingumo ar stilistinių tikslų. Lietuvių kalboje kai kuriems šios grupės veiksmožodžiams turime priesaginius vardažodinius vedinius, kurie perteikia informaciją apie dengimo priemonę ir dengimo veiksmą viena leksema – *asfaltuoti, nikeluoti, vaškuoti* ir pan. Tačiau, didžiosios dalies šių anglišku veiksmožodžių lietuviški atitikmenys – tai lietuvių kalbos veiksmožodiniai junginiai:

- to tile the kitchen – (iš)kljuoti virtuvę plytelėmis
- to butter the bread – (ap)tepti duoną sviestu
- to sand (over) the hole – užpilti, užberti duobę smėliu
- to board (up) the windows – užkalti, (už)dengti langus lentomis
- to carpet the floor – (iš)kloti grindis kilimais
- to newspaper the shelves – (iš)kloti lentynas laikraščiais
- to oil-paint the house – (nu)dažyti, (iš)dažyti namą alejjiniais dažais
- to moat the castle – (ap)juosti pilį grioviu
- to feather the nest – (iš)kloti lizdą plunksnomis
- to brick the path – (iš)grįsti kelią plytomis
- to forest the land – apsodinti, apauginti žemę mišku
- to gravel the driveway – (nu)barstyti įvažiavimo kelią žvyru
- to sugar the fruit – (pa)barstyti vaisius cukrumi
- to grease the pan – (iš)tepti, (pa)tepti puodą riebalais
- to flour the board – (pa)barstyti, apibarstyti lentelę miltais
- to blanket the bed – (už)kloti lovą antklode
- to sawdust the floor – (nu)barstyti grindis pjuevėmis
- to bread the cutlets – (pa)volioti kotletus džiovėliuose
- to poster the wall – (ap)kljuoti, (nu)kljuoti sieną plakatais.

Šiuo atveju pasireiškia anglų kalbai būdinga kompresijos savybė, kuri, kaip pažymi Vachek (1976), anglų kalbos sakinių pavertčia glaustesniu, kompaktiškesniu, 'ekonomiškesniu' bei pabrėžia anglų kalbos polinkį į semantinę sintezą. Tai tokia savybė, kuri leidžia pavartoti vieną leksemą ten, kur kitos struktūros kalbos privalo tą pačią situaciją aprašyti kelių leksemų pagalba.

Nagrinėdami šios klasės anglų kalbos veiksmažodžius pastebime tokią tendenciją. Anglų kalba siekia fiksuoti bazinę veiksmažodinės leksemos reikšmę. Panagrinėjime anglų kalbos veiksmažodį '*fill*', kurio pagrindine reikšme žymimas 'pripildymo' veiksmas. Pripildymui naudojama medžiaga, pripildymo būdas nėra fiksuojami anglų kalbos veiksmažodžio '*fill*' semantikoje. Lietuvių kalboje pripildymo situacija gali būti žymima skirtingais veiksmažodžiais priklausomai nuo to, kokia priemone (skysčiu, vientisa mase, atskirais daiktais) yra užpildoma talpykla bei sinonimiškai vartojant įvairius lietuvių kalbos pripildymo veiksmą aprašančius veiksmažodžius:

- pripilti stiklinę sulčių – to fill a glass with juice
- prikrestī kibirą molio – to fill a bucket with clay
- prigrūsti, prikišti kišenes saldainių – to fill the pockets with sweets
- prikimšti pypkę tabako – to fill the pipe with tobacco
- prikrauti, pridėti krepšį maisto – to fill the basket with food
- pridėti, prikrauti dėžę knygų – to fill the box with books
- prileisti, pripilti griovį vandens – to fill the moat with water
- priberti duobę smėlio – to fill the hole with sand
- įdaryti pyragėlius mėsa – to fill the pies with meat
- prigrūsti kišenę smulkių monetų – to fill the pocket with coins

užkimšti, užpildyti mažus sienos plyšius tinku – to fill small wall cracks with plaster.

Panašiu pavyzdžiu gali pasitarnauti anglų kalbos veiksmažodis '*cover*' – '*dengti*'. Anglų kalbos veiksmažodis '*cover*' yra grynas kauzatyvas, žymintis fizinį dengimo veiksmą. Lietuvių kalba pasižymi turtingesne leksika, joje daugiau veiksmažodžių, leidžiančių diferencijuoti perteikiamą semantinę informaciją pagal veiksmo atlikimo būdą, panaudotos priemonės tipą;

- (už)kloti (paklode) – to cover with a sheet
- (ap)mušti, (ap)traukti kėdę (oda) – to cover a chair with leather
- (iš)klijuoti, (ap)klijuoti sieną (tapetais) – to cover the wall with wallpaper
- (už)dengti puodą (dangčiu) – to cover a pan with a lid
- nubarstyti takus (smėliu) – to cover the paths with sand
- apsėti, užsemti (apie potvynį) – the flood covered a large territory
- aptempti rimbą guma – to cover the whip with rubber
- nukloti (lapai nuklojo žemę) – leaves covered the ground
- aplįpti (batai aplipo purvu) – the shoes were covered with mud
- aptraukti (debesys aptraukė dangų) – clouds covered the sky
- veidas, nusėtas strazdanomis – the face covered with freckles
- nudengti (sniegas nudengė žemę) – the snow covered the ground
- apdrėbti purvu (pralėkdama mašina apdrėbė mane purvu) – a passing car covered me with mud.

Gramatiniame lygmenyje lygindami holistiškus veiksmažodžius lietuvių ir anglų kalbose stebime skirtumą tarp lietuvių ir anglų kalbų žymint veiksmo kategoriją. Mūsų aptariamieji lietuvių kalbos holistiniai veiksmažodžiai yra

priešdėliniai vediniai, kur perfektinė reikšmė žymima morfologinės priemonės pagalba – priešdėliais, įjungtais į lietuvių kalbos veiksmažodžio semantinę erdvę. Veikslo kategorija anglų kalboje nėra morfologiškai išreikšta ir jos realizacija priklauso nuo paties veiksmažodžio pobūdžio, jos reikšmė perteikiama anglų kalbos veiksmažodžių laikų sistemos, aplinkybių, konstrukcijų pagalba. Dažnai veikslas priklauso nuo sakinyje panaudotų aplinkybių ir tas pats veiksmažodis viename sakinyje reiškia eigos, o kitame – įvykio veikslą. Pavyzdžiui, *She drank a cup of coffee for 10 minutes / She drank coffee in 10 minutes (Ji gerė puodelį kavos 10 minučių/ Ji išgerė puodelį kavos per 10 minučių)*. Dėl tos priežasties lietuvių kalbos eigos veikslą žyminčio veiksmažodžio *purkšti* ir įvykio veikslą žymintys veiksmažodžiai *išpurkšti*, *nupurkšti*, *apipurkšti* turi vieną anglų kalbos atitikmenį – *to spray*. Tokiu būdu, akivaizdu, kad skiriasi lietuvių ir anglų kalbų veiksmažodžių gramatinės informacijos, talpinamos veiksmažodinėje leksemoje, apimtis.

Gretinant kalbas sintaksinės analizės lygmenyje nustatomi sintaksinių konstrukcijų atitikmenys arba ekvivalentiškos konstrukcijos. Kaip nurodo Krzeszowski (1971), jeigu ekvivalentiškos konstrukcijos susideda iš to paties elementų skaičiaus, išdėstytų ta pačia tvarka, ir santykiai tarp sintaksinių konstrukcijų elementų sutampa – tai tokios konstrukcijos yra kongruentinės arba sutampančios. Lietuvių ir anglų kalbų sintaksinės konstrukcijos su holistiniais veiksmažodžiais yra kongruentinės, nes sintaksinių konstrukcijų elementai sutampa ir semantiniame lygmenyje ir sintaksiniame lygmenyse ir abiejose kalbose išlaikoma ta pati elementų tvarka:

V – Vieta – Priemonė/Kontentas
 V – N_{acc} – N_{inst/gen} (lietuvių) – V – N – with
 N (anglų)

(ap)drabstyti sieną purvu – to splatter the wall with mud

apsiūti nosinę mėlynu krašteliu – to egde the handkerchieh with blue

(ap)tvirti sodą tvora – to encircle the garden with a fence

(iš)kloti grindis pigiu linoleumu – to cover the floor with a cheap lino;

išmušti skrynią kedro mediena – to line the chest with cedar

(iš)tepti veidą pomidorų padažu – to smear the face with tomato sauce

(nu)purkšti sodą pesticidais – to spray the garden with pesticides

prigrūsti spintelę butelių – to cram the cabinet with bottles

(už)kloti lovą antklode – to cover the bed with a quilt

užversti kambarį metalo laužu – to pile the room with scrap

Analizuojant surinktą lyginamąją medžiagą apie holistinių veiksmažodžių vartojimą anglų ir lietuvių kalbose akivaizdžiai matyti, kad holistiniai veiksmažodžiai dažniausiai vartojami ne aktyvaus fizinio veiksmo reikšme, o tekstuose sutinkamos neveikiamos rūšies dalyvinės konstrukcijos, sakinyje atliekančios išplėstinio pažyminio funkciją. Tokių konstrukcijų vartojimo dažnumas paaiškinamas tuo, kad pati atributinių junginių struktūra padeda išryškinti objektą, visiškai apimtą veiksmo. Išplėstinė pažyminio konstrukcija, vartojama po ar prieš pažymimajį žodį, yra antrinis predikacijos centras sakinyje ir, natūralu, kad tokioje konstrukcijoje dėmesys nukreipiamas į objektą, pabrėžiant veiksmo poveikį visam objektui – *stalai, nukrauti valgiais; krosnis, apdengta rudine; karpiniais iškaišyta lempa; skrynia, pritutinta visokių daiktų; dien-*

daržis, užverstas šiaudais ir pan. Lyginant tokių konstrukcijų struktūrą lietuvių ir anglų kalbose galima išskirti tris atitikmenų tipus:

a) lietuvių ir anglų kalbų pažyminio konstrukcijos savo sintaksine forma sutampa:

Tai buvo įvažiavimas į privatų kelią, apsodintą medžiais. (Kapotė);

It was the entrance to the private road, lined with trees. (Capote).

Jis vilkejo gedulo drabužiais, o skrybėlė, kurią laikė rankoje, buvo apjuosta krepo kaspiniu. (Š. Brontė);

He was dressed in deep mourning, and the hat he held in his hand was surrounded with a crape band. (Ch. Bronte).

b) lietuvių kalbos išplėstinio dalyvinio pažyminio konstrukcijos, einančios ir prieš ir po pažymimojo žodžio, verčiamos į anglų kalbą panaudojant atributines dalyvines konstrukcijas, sudarytas iš vardažodinių holistinių veiksmažodžių:

raudonu vynu sulaistytas stalas – the red-wine soaked table;

viešbučio baras, išklotas storu kilimu – the thickly carpeted hotel bar;

brangakmeniais išpuošta karūna – a jewelled crown;

akmenimis išgrįsta turgaus aikštė – the cobbled market square;

pinigų prikimštas seifas – a money-filled safe;

purvais aptaškyti darbiniai batai – the mud-splattered work boots;

apsnigtos tuopos – snow-laden elms;

perjuosta virvėmis dėžė – the corded box;

apmušalais apkljuotos sienos ir kilimais išklotos grindys – papered walls and carpeted floor.

c) Išplėstiniai pažyminiai gali būti verčiami į anglų kalbą ir visai be veiksmažodžio ar dalyvio, o prielinksninės konstrukcijos pagalba:

suknelė, išmarginta auksiniais paukščiais – a dress with a pattern of golden birds;

tamsiai mėlynos lubos, nusėtos sidabrinėmis žvaigždėmis – the dark blue ceiling with silver stars;

lazdynas, aplipęs riešutais – a nut-tree with plenty of nuts;

klonis, apaugęs tamsiu mišku – the valley dark with wood.

Semantiniame lygmenyje abi gretinamos kalbos turi ir kitų raiškos priemonių sąvokai 'apimti visą objektą' perteikti. Holistiniai veiksmažodžiai – tai vienas iš būdų šiai sąvokai reikšti. Lietuvių kalboje kiti šios sąvokos raiškos būdai yra šie: turinio būdvardžiai *pilnas, pilnutėlis, sklidinąs, kupinas, ištisas, gausus, gausingas, apstus, turtingas* ir pan.; būdvardžiai *visas, visa, visi, visos*; prieveiksmai *pilnai, gausiai, visiškai, ištisai* ir pan., išorines 'aplipimo, buvimo plonu sluoksniu visame daikto paviršiuje' ypatybes žymintys būdvardžiai sudarytiems priesagų *-ėtas, -ta* (žvaigždėtas dangus), *-(i)otas, -a* (miltuotos rankos); *-(i)otas -a* (rasota žolė), *-inas, -a* (dulkinas veidas).

Anglų kalboje 'visiško objekto apėmimo' sąvoka taip pat gali būti reiškiamą kitomis raiškos priemonėmis: būdvardžiais – *full, entire, complete, etc.*; prieveiksmais – *fully, entirely, completely*, įvardžiais – *all, every, whole*, taip pat išorines ypatybes žyminčiais būdvardžiais – *a star-lit night – žvaigždėta naktis, a dusty face – dulkinas veidas*.

Lietuvių ir anglų kalbų holistinių veiksmažodžių palyginimas leidžia apibendrinti, kad ne visi leksiniai holistinių veiksmažodžių ekvivalentai abiejose kalbose sutampa semantinio turinio apimtimi. Skiriasi lietuvių ir anglų kalbos priemonės žymint įvykio veiklo reikšmę. Sintaksiniai sakinių modeliai ir sintaksinės konstrukcijos su holistiniais veiksmažodžiais abiejose gretinamosiose kalbose laikytinos iš esmės

kongruentinėmis arba ekvivalentiškėmis, tačiau atributiniai junginiai su holistiniais veiksmazodžiais, atspindi tam tikrus skirtumus, ypač kalbant apie anglų kalbai būdingas atributines konstrukcijas su vardažodiniais holistiniais veiksmazodžiais. Be to, lygindami sąvokos 'apimti visą objektą' raiškos būdus lietuvių ir anglų kalbose pastebime, kad holistiniai veiksmazodžiai yra tik vienas šios sąvokos raiškos būdas, abi kalbos turi ir kitų priemonių šiai sąvokai žymėti.

NUORODOS

Anderson, S.R. 1971. On the Role of Deep Structure in Semantic Interpretation. *Foundations of Language*. vol. 7, 387–396.
Apresjan, J.D. 1992-1993. Systemic Lexicography as a Basis of Dictionary Making. *Journal of the Dictionary Society of North America*. No. 14, 79-87.
Clark, E.V. & Clark, H.H. 1979. When Nouns Surface as Verbs. *Language*. 55, 767–811.
Fillmore, C.J. 1968. The Case for Case. In: E. Bach and R. Harms (eds.). *Universals in Linguistic Theory*. 1–88. New-York; Holt, Rinehart and Winston.
Krzyszowski, T.P. 1971. Equivalence, Congruence and

Visų šių skirtumų ir dėsningumų išryškini-
mas turi akivaizdų praktinį-taikomąjį tikslą.
Leksiniai, gramatiniai ir sintaksinio pobūdžio
neatitikimai labai svarbūs besimokantiems kal-
bos, vertimo praktikai, dvikalbių žodynų suda-
rytojams. Mūsų tikslas buvo atkreipti dėmesį į
šių reiškinių ir pabrėžti būtinybę ieškoti būdų,
kaip tuos skirtumus ekvivalentiškai perteikti ki-
toje kalboje.

Deep Structure. *Papers in Contrastive Linguistics*, 37–48.
Levin, B. 1993. *English Verb Classes and Alternations. A Preliminary Investigation*.
Chicago and London: The University of Chicago Press.
Paducheva, E.V., Rozina, R.J. 1993. Semantičeskij klas
glogolov polnovo ochvata. Tolkovanije i leksiko-sintaksi-
českije svoistva. *Voprosy jazykoznanija* N. 6, 5–16.
Snell-Hornby, M. 1985. Verb- Descriptivity in German
and English. *Zeitschrift für Anglistik und Amerikanistik*.
Heft 4, 341–349.
Vachek J. 1976. *Selected Writings in English and General
Linguistics*. Academia. Prague.

LITHUANIAN AND ENGLISH HOLISTIC VERBS: COMPARISON OF THEIR SEMANTIC SPACE

Vitalija Špoklenė

Summary

The article presents a comparison of Lithuanian and English holistic verbs and investigates their equivalents at three levels of analysis; lexical, grammatical/ syntactic and semantic. The comparative analysis shows that semantic

classes of holistic verbs in both languages differ by the extent of coverage. The examination of lexical, grammatical and syntactic differences has implications for language teaching, translation practice and bilingual lexicography.

Vilniaus universitetas
Anglų filologijos katedra

Įteikta
1998 m. gruodžio mėn.